

Interreg

EUROPEAN UNION

Danube Transnational Programme

LENA

**LENA – ECONOMIE LOCALĂ
ȘI CONSERVAREA NATURII
ÎN REGIUNEA DUNĂRII**

Photo: Alexander Ivanov

DESPRE LENA

Există 70 de parcuri naționale și peste 1000 de situri Natura 2000 care acoperă un spectru larg de servicii ecosistemice în regiunea Dunării. Datorită statutului lor protejat, aceste arii protejate sunt văzute adesea ca un obstacol în calea dezvoltării locale, în timp ce potențialul lor economic intrinsec este de obicei ignorat. În același timp, tot mai multe studii confirmă multiplele beneficii ale siturilor Natura 2000, inclusiv beneficii sociale și economice.

Proiectul internațional Interreg DTP "LENA" (Local Economy and Nature Conservation in the Danube Region / Economie Locală și Conservarea Naturii în Regiunea Dunării) a implicat 11 arii naturale protejate ce acoperă peste 375 000 ha, și mai mult de 14 situri Natura 2000, selectate pe baza valorilor lor naturale de excepție și a potențialului lor de utilizare economică durabilă încă neexploatat. Proiectul a inclus aproximativ o jumătate de milion de oameni, majoritatea trăind în comunități cu venituri mici (venit lunar cuprins între 200 și 500 EURO), care se confruntă cu exodul și îmbătrânirea populației.

Amplul parteneriat care a lucrat la implementarea proiectului LENA (17 parteneri din 9 țări dunărene) a susținut și a consolidat abordările și politicile comune și integrate pentru conservarea și utilizarea durabilă a ariilor naturale protejate, în special a siturilor Natura 2000, situate de-a lungul Dunării și al afluenților ei. Parteneriatul a creat noi oportunități de a obține venituri în sectorul economic bazat pe natură și a extins impactul în regiune.

Implementarea inițiativei a avut drept rezultate:

- 1) Generarea de cunoștințe și capacitatea comunităților locale prin acțiuni pilot;
- 2) Instrumente avansate pentru utilizarea durabilă a resurselor în ariile naturale protejate; și;
- 3) Condiții-cadru mai bune pentru utilizarea durabilă a ariilor protejate.

Marea diversitate a proiectului a contribuit la informarea actorilor locali și la câștigarea implicării lor în conservarea naturii. De asemenea, le-a permis întreprinzătorilor locali să profite de obiectivele de patrimoniu natural într-un mod care să protejeze resursele naturale.

LENA a susținut de asemenea formularea unor politici de dezvoltare a unui cadru funcțional pentru utilizarea durabilă a ariilor naturale protejate.

În cadrul proiectului au fost obținute următoarele rezultate concrete:

- **Patru documente orientative bazate pe experiența câștigată în siturile pilot ale proiectului. Broșurile se axează pe:**
 - Informarea oamenilor cu privire la valoarea naturii;
 - Utilizarea durabilă a resurselor;
 - Planificarea și marketingul activităților economice bazate pe ecosisteme;
 - Asigurarea finanțării pentru dezvoltarea durabilă a comunităților.
- **Noi oportunități pentru turism și transportul durabil**
 - 97 de persoane din 6 țări (Bulgaria, România, Serbia, Croația, Slovenia și Germania) au fost instruite și au primit certificarea de Ghizi Dunăreni.
 - A fost promovată e-mobilitatea prin crearea de trasee pentru biciclete electrice, instalarea de stații de încărcare pentru e-biciclete în Germania (10), în România (2), în Bulgaria (2) și prin achiziționarea a 10 e-biciclete și a unei e-ricșe.

- **Oportunități pentru generarea de venituri durabile și pentru un management durabil al resurselor naturale**
 - S-au întocmit mai multe rapoarte și analize axate pe practicile piscicole, colectarea florei spontane și agricultura, care au fost distribuite grupurilor țintă cu informații utile, exemple de bune practici și sfaturi practice.
- **LENA a implementat activități la nivel de politici** – politicilor care integrează activități economice bazate pe natură și locuri de muncă verzi, precum și recomandări de acțiuni strategice vizând elaborarea unei abordări integrate pentru protejarea naturii, managementul resurselor naturale și crearea de locuri de muncă "verzi". Recomandările au fost diseminate în rândul factorilor de decizie în toate țările implicate în proiect.

Implementarea proiectului a dus la elaborarea unor abordări și politici integrate pentru protejarea naturii și utilizarea durabilă a ariilor naturale protejate. Și, ceea ce este cel mai important, proiectul a ajuns la comunitățile locale și a sprijinit dezvoltarea capacității acestora în toate țările participante în proiect.

În semn de apreciere pentru realizările sale, proiectului „LENA” i s-a acordat premiul german pentru sustenabilitate: "Projekt Nachhaltigkeit

2018" de către Regional Network Units Sustainability Strategies (RENN) - https://ec.europa.eu/regional_policy/en/newsroom/news/2018/07/26-07-2018-interreg-project-lena-wins-german-sustainability-project-2018-award

Implementarea în alte teritorii a abordărilor, instrumentelor și produselor create ar fi benefică și eficientă pentru obținerea unei dezvoltări echilibrate în regiunea Dunării.

Partenerii noștri:

E-MOBILITATE ȘI ITINERARI ÎN NATURĂ

Principalul obiectiv al acțiunii pilot privind Rețeaua de E-Mobilitate este acela de a consolida capitalul uman și social din ariile protejate ale regiunii Dunării. Capitalul uman este susținut de managerii de e-mobilitate, iar capitalul social prin furnizarea unor opțiuni de mobilitate verde cum ar fi bicicletele electrice și infrastructura aferentă, cu stații de încărcare de-a lungul itinerariilor în natură («Nature Routes»).

Au fost selectați e-manageri locali la Belene, în Bulgaria; Ivanovo, în Bulgaria; orașul Tuttlingen, în Germania; ferma piscicolă Ciocanești, în România și BSC Kranj, în Slovenia. Acești e-manageri sunt „multiplicatorii” care ar trebui să aducă tendința europeană de utilizare a bicicletelor electrice în regiunile lor și să dezvolte mai mult opțiunile de mobilitate verde pentru populația și turismul local. Pentru acești e-manageri au fost elaborate programe de formare. Formarea e-managerilor a constat în dezvoltarea unor strategii comune de îmbunătățire a e-mobilității în regiunea Dunării, prin implicarea factorilor interesați relevanți. În iunie 2018, e-managerii au venit în orașul Tuttlingen și în Parcul Peisagistic «Young Danube» pentru un curs teoretic și unul practic ce au inclus, pe lângă o excursie cu bicicleta electrică, o anumită experiență practică în repararea bicicletelor electrice și participarea la o conferință cu factorii interesați. S-au mai organizat cursuri și online, iar în timpul întâlnirilor cu partenerii, participanții au făcut schimb de experiență și idei. În Germania, Bulgaria și România s-au creat itinerarii în natură («Nature Routes») ca soluție

pentru mobilitatea verde. În cadrul proiectului LENA, itinerariile în natură au fost definite ca

“Un itinerar sigur, pitoresc și durabil care leagă între ele puncte de atracție naturale și obiective turistice, precum și locuri de unde se pot cumpăra produse locale și unde există oportunități de a învăța despre protejarea naturii. Pentru a crea o opțiune de mobilitate verde pentru utilizatorii bicicletelor electrice, de-a lungul drumului sunt amplasate stații e-hub. Grupul țintă este constituit din familii și turiști interesați de natură.”

Traseul cicloturistic danubian se întinde de la izvoarele fluviului din Donaueschingen până în Delta Dunării și face parte din bine-cunoscuta rețea cicloturistică europeană Velo6 – Atlantic – Marea Neagră, care cunoaște o puternică frecvență. Pentru a-i direcționa pe turiști mai departe de Dunăre ca să exploreze peisajele și atracțiile din interior, s-au creat itinerarii în natură. Acestea ar trebui să-i ghideze pe vizitatori spre frumoasele văi și munți din jurul afluenților. Bicicletele electrice dau posibilitatea de a descoperi în condiții de confort mai multe zone montane. Ca niște bucle, itinerariile în natură sunt atașate la ruta EuroVelo6.

ACȚIUNE PILOT – GHIZII DUNĂRENI

Context

Cultura dunăreană și ghizii naturaliști numiți “Ghizi Dunăreni” au scopuri și viziuni foarte specifice. În ceea ce-i privește pe vizitatori, aceștia doresc să cunoască în mod palpabil natura și cultura regiunii respective, sub toate aspectele și, astfel, să creeze o experiență de neuitat. Pe termen lung se va dezvolta o rețea transnațională de “Ghizi Dunăreni”, care va urmări să comunice opiniei publice cât de importantă este protejarea naturii.

Instruirea “Ghizilor Dunăreni” are scopul de a-i ajuta pe viitorii ghizi să-și conceapă propriile oferte turistice inovatoare (de exemplu tururi ghidate, ateliere despre natură, interpretarea peisajelor etc.) și, astfel, de a crea noi posibilități de a obține venituri pentru regiune și ariile naturale protejate.

În calitate de partener al proiectului, Donaubüro Ulm / Neu-Ulm (DE) este responsabil pentru implementarea acestui proiect pilot. Programul de calificare a fost conceput de Donaubüro Ulm / Neu-Ulm împreună cu «response & ability gmbh».

Cursuri de instruire transnaționale și regionale

În cadrul unui curs de instruire transnațional, participanții din Bulgaria, România, Serbia, Croația, Slovenia și Germania au fost pregătiți să devină instructori de “Ghizi Dunăreni”, printr-un workshop intensiv de cinci zile desfășurat în Parcul Național Donau-Auen din Orth (Austria) în aprilie 2018.

Respectivii instructori au acționat ca multiplicatori, instruindu-i la rândul lor pe “Ghizii

Dunăreni” în cadrul unor sesiuni regionale de instruire organizate în țările lor de origine. Sesiunile regionale de instruire au constatat în patru module, fiecare cu durata de 2,5 zile. În urma unui examen teoretic și practic, participanții au primit un certificat oficial.

Conținutul cursurilor regionale pentru “Ghizi Dunăreni”

Cele patru module de instruire constau dintr-o parte teoretică și una cu un caracter mai practic, care ar trebui fie să le ofere participanților instrumentele necesare pentru a transmite conținutul, fie să-i ajute să dezvolte ei înșiși un produs educațional în domeniul turismului. Aceste module includ conținut specific regional legat de istoria Dunării, dezvoltarea durabilă, ecosisteme, patrimoniul cultural și natural, tendințele societale, marketing și comunicare, didactici și dezvoltarea de produse.

Împreună ne propunem să înființăm o rețea transnațională de “Ghizi Dunăreni” pentru a-i sensibiliza pe oameni cu privire la protejarea și prețuirea patrimoniului natural și cultural existent de-a lungul Dunării.

Rezultate pe scurt:

- 6 țări participante: Slovenia, Bulgaria, România, Serbia, Croația, Germania
- 12 instructori activi de Ghizi Dunăreni calificați
- 97 Ghizi Dunăreni calificați în cadrul cursurilor regionale

ACȚIUNI PRIVIND CAPITALUL NATURAL

În total s-au implementat trei tipuri de acțiuni axate pe capitalul natural, în șase țări. Principiul lor obiectiv a fost acela de a reduce pierderile de capital natural în favoarea dezvoltării economice. Acțiunile au prezentat diferite oportunități de îmbunătățire a traiului local și de generare a unor beneficii pe termen lung

pentru comunitățile locale, folosind în mod durabil excepționala diversitate a regiunii Dunării și conservând-o pentru generațiile viitoare. Pe parcursul proiectului s-au stabilit puternice parteneriate transnaționale vizând schimbul de cunoștințe în domeniul naturii, al practicilor agricole și al lanțurilor valorice

6 țări implicate: Bulgaria, Croația, Ungaria, România, Serbia și Slovenia

Utilizarea florei spontane, recoltată prin metode durabile în zone tampon ale ariilor naturale protejate

Recoltarea plantelor sălbatice și utilizarea lor comercială au o lungă tradiție în regiunea Dunării și oferă o excelentă oportunitate comunităților locale care locuiesc în zone rurale cu biodiversitate bogată. Activitățile pilot s-au concentrat pe implicarea comunităților locale în activități de recoltare a plantelor spontane prin ateliere de dezvoltare a capacității și sesiuni de instruire bazată pe Standardul FairWild. Acest standard a fost conceput în mod special pentru colectarea și comercializarea florei spontane și este recunoscut pe scară largă ca cel mai bun cod voluntar de practici care abordează cerințele ecologice, sociale și economice.

www.fairwild.org

- 169 de participanți angajați în 8 ateliere de dezvoltare a capacității și sesiuni de informare în domeniul colectării florei spontane în 4 țări
- diseminarea experiențelor dobândite, cu descrierea abordării transregionale și a metodologiei Fairwild utilizate
- Standardul și Indicatorii de Performanță FairWild sunt disponibili în limbile bulgară, sârbă și slovenă

ACȚIUNI PRIVIND CAPITALUL NATURAL

Creșterea potențialului de pescuit comercial legal și responsabil, și de marketing direct

Piețele de pește provenit din Dunăre sunt subdezvoltate în Bulgaria și România, unde capitalul financiar lipsește iar activitățile ilegale ca braconajul și pescuitul în afara sezonului sunt un lucru obișnuit. Pentru a aborda aceste probleme, activitățile pilot au inclus lucrul cu familiile și comunitățile de pescari pentru diversificarea veniturilor acestora, susținerea creării unor piețe fizice locale pentru vânzarea directă a peștelui și ateliere de dezvoltare a capacităților pentru pescarii locali.

Realizarea unor lanțuri valorice în agricultura sustenabilă

S-au realizat mai multe activități privind producția, marketingul și dezvoltarea capacității, în scopul de a demonstra opțiunile viabile și durabile din punct de vedere ecologic pentru producția alimentară și lanțurile valorice din agricultură în ariile naturale protejate. Acestea au inclus producția și comercializarea de culturi mai bine adaptate la mediu, cum ar fi soia nemodificată genetic și specii de animale cum este porcul din rasa Negru de Slavonia, precum și crearea de mărci locale pentru creșterea valorii produselor.

- 101 pescari instruiți în materie de bune practici, oportunități financiare și direct marketing în Bulgaria și România
- 2 întâlniri transfrontaliere cu participanți din ambele țări și cu Agențiile pentru Pescuit din Bulgaria și România, unde s-au discutat tradițiile și diferențele dintre legislațiile locale, și s-au pus bazele unei rețele transfrontaliere de pescari
- Rapoarte analitice privind cadrele legale, bunele practici și capacitatea de suport a ecosistemelor, precum și lecțiile învățate
- Materiale informative destinate pescarilor, în limbile bulgară și română

- 2 etichete regionale stabilite prin consultări strânse cu factorii interesați;
- „Produs cu proveniență certificată din Parcul Natural Comana”: 7 producători/societăți comerciale folosesc în prezent această etichetă (3 producători de cereale, 2 de legume și 2 de miere);
- Marca de origine „Carne de porc din rasa Negru de Slavonia”: 46 crescători au participat la sesiuni de instruire speciale.
- Cele mai bune practici în producția durabilă de soia nemodificată genetic conform standardului Danube Soya au fost diseminate către mai mult de 500 de fermieri și factori interesați locali de-a lungul lanțurilor valorice de produse alimentare și furaje.
- S-a atras atenția asupra certificării și a etichetării “Soya nemodificată genetic cu proveniență din regiunea Dunării”, conferindu-se un “chip” fermierilor locali și o identitate soiei produse pe plan local.

ACȚIUNI PRIVIND CAPITALUL NATURAL

Instrumente pentru întreprinderile bazate pe natură

Regiunea Dunării are un patrimoniu natural și cultural neprețuit, generator de potențial pentru activități economice durabile, care protejează și conservă mijloacele de trai și, astfel, sporesc calitatea vieții pentru oamenii care trăiesc în ariile naturale protejate și în vecinătatea lor. LENA abordează acest potențial economic al așezărilor subdezvoltate prin pregătirea a patru Broșuri/Ghiduri cu sfaturi practice cu rolul de a susține grupurile de interes în efortul lor de a crea activități economice prietenoase față de natură.

Comunicarea către comunitățile locale și vizitatori a valorii naturii pentru economia locală

le revine managerilor ariilor naturale protejate, organizațiilor de turism și administrațiilor publice responsabile pentru dezvoltarea capacității de cunoaștere a locuitorilor din regiune și a vizitatorilor în ceea ce privește importanța ecosistemelor, păstrarea lor și modul în care acest lucru ar trebui comunicat publicului larg ca o oportunitate pentru activități economice.

Dezvoltarea capacității de utilizare durabilă a patrimoniului natural și cultural, ca element al managementului Ariei Naturale Protejate,

le oferă potențialilor întreprinzători și întreprinderilor mici și mijlocii din zonele rurale cunoștințele necesare pentru a putea utiliza resursele existente în mediul înconjurător cu un impact benefic sau neutru asupra naturii, și a construi afaceri de succes adăugând valoare resurselor, comunităților locale și vizitatorilor deopotrivă.

Creșterea accesului pe piață al produselor naturale provenite din surse durabile susține întreprinderile mici și mijlocii din zonele rurale, crescând valoarea produselor lor prin brandingul calității, al procesului de producție și al originii produselor, în scopul extinderii piețelor lor. Produsele realizate într-un mod durabil, respectuos față de natură, care sunt ca produse finale prietenoase față de natură și oameni, au o valoare mai mare pe piață.

Mobilizarea finanțelor pentru conservare, locurile de muncă și modelele de afaceri bazate pe natură abordează necesitățile organizațiilor neguvernamentale, ale întreprinderilor mici și mijlocii, ale autorităților publice etc. în dezvoltarea ariilor naturale protejate din regiunea Dunării și în utilizarea finanțelor nerambursabile naționale și europene disponibile. Broșurile cu sfaturi practice sunt disponibile online și la adresele sediilor partenerilor LENA.

EVALUAREA POLITICILOR ÎN CADRUL PROIECTULUI LENA

În cadrul proiectului LENA s-a efectuat o vastă evaluare a politicilor, în scopul de a le oferi decidenților din țările partenere informații actualizate privind nivelul actual de integrare a locurilor de muncă verzi și a întreprinderilor "bazate pe natură" în procesul de elaborare a politicilor la nivel UE, regional, național și local.

Analiza a parcurs mai multe etape, după cum urmează: analiza literaturii, colectarea datelor, dezvoltarea unei baze metodologice, analiza celor mai relevante planuri de politici, programe și strategii pentru fiecare sit pilot din punct de vedere al nivelului efectiv de integrare a conceptelor de « locuri de muncă și întreprinderi bazate pe natură, și formularea de recomandări. Analiza avut drept obiectiv să evalueze cât de substanțiale, explicite și cuprinzătoare sunt nivelurile de integrare a locurilor de muncă verzi și a întreprinderilor bazate pe natură în diferitele politici sectoriale. În urma evaluării, s-au formulat recomandări de politici pentru fiecare țară, cu privire la: a) consolidarea bazei de cunoștințe, b) formularea politicilor și c) implementarea politicilor.

Key Insights

- Întreprinderile și locurile de muncă bazate pe natură sunt concepte utile în evidențierea condițiilor socio-economice pozitive generate la nivel local de ariile naturale protejate, inclusiv siturile Natura 2000.
- Întreprinderile bazate pe natură beneficiază direct sau indirect de serviciile furnizate de ecosistemele sănătoase din ariile naturale cu o vastă biodiversitate.

- Există nișe de piață pentru modelele de întreprinderi bazate pe natură în toate sectoarele economice de interes din proiectul LENA: agricultura sustenabilă și recoltarea plantelor spontane prin metode respectuoase față de natură, ferme piscicole durabile, ecoturism și e-mobilitate.
- Există un spectru larg de categorii de locuri de muncă bazate pe natură create în comunitățile locale, fie legate de administrarea efectivă a ariilor naturale protejate, fie datorate dezvoltării activităților economice bazate pe natură.

Metodologia de cercetare

1) Începând din ianuarie 2018, s-au colectat date relevante prin rețeaua de parteneri LENA, cu privire la activitățile comerciale și/sau socio-economice derulate într-un mod respectuos față de natură în contextul local al unor situri pilot: Landschaftspark Junge Donau (Germania), Parcul Național Triglav (Slovenia), SCI Dunav Vukovar - HR2000372 (Croatia), Parcul Natural Szatmár-Bereg (Ungaria), Parcul Național Fruska Gora, Rezervația Naturală Specială Gornje Poduvanije și Rezervația Naturală Specială Deliblato Sands (Serbia), Parcul Natural Persina, Parcul Natural Rusenski Lom (Bulgaria), Parcul Natural Comana și ROSPA0021 Ciocănești – Dunăre (România).

În plus, s-a întocmit o listă detaliată a politicilor relevante la nivel național și regional.

2) În urma unei analize a literaturii în domeniu, în cadrul parteneriatului proiectului s-a stabilit de comun acord definiția întreprinderilor/ afacerilor "bazate pe natură" ("nature-based" businesses):

Întreprinderile/ afacerile bazate pe natură, care sunt și principala sursă de ocupare a forței de muncă în domeniul conservării naturii și economiei verzi, se referă la: "activități socio-economice orientate spre obținerea de profit sau generarea de venituri, motivate de recunoașterea valorii adăugate a serviciilor ecosistemice, a caracteristicilor peisajelor naturale și a biodiversității, și realizate într-un mod care le asigură conservarea pe termen lung".

EVALUAREA POLITICILOR ÎN CADRUL PROIECTULUI LENA

3) Un alt element crucial al metodologiei a constat în elaborarea unei scheme comune de clasificare pentru înțelegerea tipologiei locurilor de muncă verzi sau bazate pe natură care pot lua naștere în comunitățile locale, fie generate de activități comerciale bazate pe natură, fie legate explicit de conservarea biodiversității/managementul ariilor naturale protejate. S-au luat în considerare 13 tipuri de locuri de muncă bazate pe natură ca fiind relevante pentru sectoarele de interes pentru LENA (vezi diagrama).

Privind în viitor – recomandări strategice cu aplicabilitate generală

Evaluarea a concluzionat asupra a trei domenii principale de îmbunătățire a politicilor, în care atât factorii interesați de la nivel local cât și decidenții politici de la nivel național ar trebui să-și dezvolte și să-și consolideze eforturile în viitor, și anume:

- Consolidarea bazei de cunoștințe – înțelegerea legăturilor dintre biodiversitate/ ecosistemele bine conservate și economiile locale, precum și sensibilizarea populației cu privire la beneficiile reciproce, în principal prin înființarea în comun, de birourile de statistică naționale și regionale din țările danubiene, a unei baze de date privind piața muncii, legată de activitățile respectuoase față de natură, și prin promovarea cercetării și inovației și integrarea rezultatelor în politicile publice relevante;
- O mai bună elaborare a politicilor sectoriale din punct de vedere al creșterii integrării locurilor de muncă și întreprinderilor/ afacerilor bazate pe natură, și al reflectării acestui lucru în obiective, acțiuni și indicatori clari și integrați;
- O implementare a politicilor consolidată și direcționată local/geografic prin diferite mecanisme (stimulente, programe de finanțare etc.) în vederea realizării unei creșteri cuantificabile a sectorului afacerilor bazate pe natură și a capitalului uman în comunitățile urbane și rurale aflate în interiorul sau în proximitatea ariilor naturale protejate.

4) Datele colectate cu sprijinul partenerilor LENA au fost procesate în corelare cu alte date colectate on-line; politicile respective au fost examinate la nivel de conținut în ce privește referirile la tipurile de locuri de muncă mai sus menționate și/sau la activitățile economice din comunitățile locale situate în proximitatea ariilor naturale protejate.

MUNICIPALITATEA BELENE, BULGARIA

Belene este o localitate din Provincia Plevna, în nordul Bulgariei. Este situată de-a lungul malului sudic al Dunării, la granița cu România. O suprafață din Parcul Natural Persina se află pe teritoriul municipalității Belene. Desemnarea parcului are drept scop conservarea și restaurarea zonelor umede ce se întind de-a lungul Dunării. Parcului i s-a dat acest nume după Insula Persina, ce aparține complexului de insule Belene. Municipalitatea Belene este unul dintre partenerii proiectului LENA.

Realizările din cadrul proiectului:

E-mobilitate

- 7 reprezentanți ai municipalității Belene au luat parte la sesiunile de instruire pentru Ghizi Dunăreni, în prezent localitatea dispunând de persoane pregătite să-i ghideze pe turiști și vizitatori.
- S-a instalat o stație de încărcare pentru biciclete electrice și s-au achiziționat 3 astfel de biciclete.
- Au fost identificate și promovate noi rute de ciclism.
- Noua infrastructură a fost deja utilizată de cetățeni.

Activități de pescuit:

- S-a efectuat un studiu privind comunitățile locale de pescari și necesitatea de a promova practici de pescuit durabile;
- Au avut loc două întâlniri transfrontaliere cu participarea comunităților de pescari din Belene și Giurgiu. Principalele teme de discuție au fost legate de diferențele între legislațiile locale și diferitele tradiții pescărești.
- La Belene s-a organizat o sesiune de formare cu durata de două zile.
- S-a organizat evenimentul "Fluviul Dunărea și sărbătoarea peșelui dunărean" pentru promovarea fluviului și a valorilor sale naturale. În ultimii doi ani, în cadrul sărbătorii s-au organizat și unele excursii cu bicicleta în ariile protejate din parcul Persina, dar și concursuri de pescuit și degustări de excelente preparate culinare. S-au realizat două filme, care au fost prezentate la televiziunea națională și diseminate pe rețelele sociale.
- În ceea ce privește dezvoltarea pieței de pește din Belene, s-a achiziționat o vitrină frigorifică mobilă, care va fi promovată în timpul sărbătorii Dunării din 2019.

Ivanovo este o localitate din Provincia Ruse, în partea central-nordică a Bulgariei, situată de-a lungul malului drept al fluviului Dunărea, în Cîmpia Dunăreană.

Zona este bine cunoscută pentru Bisericile săpate în Stâncă de la Ivanovo, care sunt înscrise pe lista Patrimoniului Mondial UNESCO. Printre celelalte obiective importante ale localității se numără fortăreața medievală de la Cherven, care a atins apogeul în secolele 13 -14, unde se poate vedea încă un turn bine conservat din secolul al XIV-lea, și Parcul Natural Rusenski Lom.

Municipalitatea Ivanovo este partener în proiectul LENA. Activitățile implementate aici, dar și în Parcul Natural Rusenski Lom, susțin realizarea obiectivelor proiectului.

E-mobilitate

În cadrul proiectului a fost instalată o stație de încărcare a bicicletelor electrice în localitatea Ivanovo și s-au achiziționat 3 noi astfel de biciclete. În vederea utilizării bicicletelor electrice au fost identificate câteva rute de ciclism în diferite zone ale municipalității Ivanovo.

La Ivanovo există de asemenea un număr de persoane formate în domeniu care se ocupă de e-mobilitate pe teritoriul municipalității.

Ivanovo și flora spontană

S-au luat măsuri pentru crearea unor noi oportunități de afaceri și introducerea unor practici durabile în materie de colectare și utilizare a plantelor sălbatice (instruire, demonstrații, sărbători).

În 2017 a avut loc la Ivanovo o reuniune pe tema "Utilizarea durabilă și comerțul durabil cu plante sălbatice în Bulgaria", cu participarea factorilor interesați corespunzători. A fost prezentat standardul de certificare internațională FairWild. Această activitate a urmărit încurajarea și motivarea factorilor interesați din zonă în a cunoaște mai bine piața plantelor sălbatice locale și în a se poziționa pe această piață.

În cadrul implementării proiectului, municipalitatea Ivanovo a pregătit un studiu pre-investiție privind înființarea unui Punct de Colectare a Plantelor Spontane, care va oferi comunității locale oportunitatea de a-și mări veniturile.

Zona pilot Vukovar-Srijem are ca obiect promovarea creșterii rasei autohtone de porci Negru de Slavonia. Locul selectat pentru zona pilot face parte dintr-o arie protejată Natura 2000, ceea ce a constituit o precondiție pentru participarea la proiect. Printre activitățile pilot desfășurate în regiunea Vukovar-Srijem County se numără:

- înființarea unei ferme experimentale de porci din rasa Negru de Slavonia;
- dezvoltarea sistemului de management al fermei;
- formarea crescătorilor și a potențialilor crescători de porci Negru de Slavonia;
- elaborarea unei analize privind contribuția programului de creștere a rasei de porci Negru de Slavonia la protecția a mediului și a biodiversității.

S-au organizat cursuri de formare în patru localități diferite din regiunea Vukovar-Srijem astfel încât fiecare crescător interesat de acest subiect să poată participa cu deplasare minimă.

Ceea ce este de asemenea important de menționat este cooperarea cu parteneri din Serbia – Danube Soya, fapt ce accentuează în mod special impactul transnațional, care este principalul scop al acestui gen de programe. În activitatea sa comercială, Danube Soya se ocupă de certificarea produselor cu etichete NON-OMG, care le conferă producătorilor valoare adăugată. Soia certificată este utilizată de fermieri pentru hrana porcilor, urmărindu-se astfel obiectivul proiectului privind încurajarea activităților agricole cu impact redus asupra mediului.

PARCUL NATURAL SZATMÁR-BEREG

Proiectul LENA a fost lansat în ianuarie 2017 în cadrul Programului Transnațional INTERREG Dunărea. Obiectivul proiectului este acela de a crea oportunități de lucru care, dincolo de beneficiile lor economice, pot contribui la conservarea și exploatarea patrimoniului natural și cultural, ajutând la păstrarea, menținerea și utilizarea durabilă a ariilor naturale protejate.

În cadrul programului Szatmár-Bereg s-a organizat și realizat recoltarea de fructe sălbatice (porumbe, soc, măceș), a căror procesare a dus la nașterea unui produs foarte apreciat, tipic pentru regiunea respectivă. Cu ocazia evenimentelor educaționale și demonstrative organizate în comunitate, se pregătesc dulcețuri din porumbe, soc și măceș. După acest exemplu, produsul poate fi vândut pe plan local, astfel că zeci de familii din fiecare comunitate pot dobândi venituri suplimentare.

Este un tip de venit secundar, al cărui nivel depinde exclusiv de activitatea și de angajamentul persoanelor implicate în producerea dulcețurilor. Mai mult decât atât, porumbele și măceșele, dacă sunt conservate, pot deveni materie de bază pentru gemuri în Parcul Natural Szatmár-Bereg. Moreover (dar și în Rezervația Peisagistică Szatmár-Bereg, și în situl NATURA 2000).

Cu alte cuvinte, programul implementat nu va avea doar avantaje economice, ci va fi benefic și pentru natură (deoarece o bună parte din tufe de porumbe au fost distruse în cursul programelor de lucrări publice realizate în zonă în ultimii ani, deteriorând grav flora și fauna).

În plus, finalizarea programului va oferi un exemplu cetățenilor din regiune, iar zonele cu tufe de porumbe se vor transforma în habitate creatoare de valoare. Astfel, prin stoparea distrugerii lor, se va genera o valoare reală

PARCUL NATURAL COMANA, ROMANIA

Administrația Parcului Natural Comana joacă un rol important în managementul mediului înconjurător și al biodiversității într-o zonă de 25 000 ha protejată la nivel național și european, situată în județul Giurgiu, România, în apropiere de fluviul Dunărea, din care o treime este reprezentată de păduri iar restul de terenuri agricole, iazuri, ape curgătoare, pășuni, vii, livezi, așezări rurale, drumuri etc. Administrația este angajată și în protecția și susținerea identității, culturii și dezvoltării sociale locale.

În cadrul proiectului LENA s-au desfășurat proceduri de certificare și etichetare pentru o marcă locală de produse provenite de la fermierii din Parcul Natural Comana. Într-un mod simplu, concis și accesibil s-a stabilit un set clar de condiții și criterii pe baza cărora producătorii agricoli locali pot fi selectați pentru certificare și promovare printr-o asocierie directă cu numele și statutul parcului. Oricine poate solicita gratuit să devină producător cu certificare locală.

Odată certificate, produsele lor sunt etichetate și promovate, recunoscute ca fiind obținute în aria naturală protejată, fiabile din punct de vedere al respectării principiilor, durabilității, restricțiilor și valorilor parcului. Beneficiile estimate ale certificării și etichetării pentru producători sunt așteptate să apară din următoarele: un sistem de certificare mai puțin birocratic, posibilitatea de a accesa o nișă de piață specifică, vânzări și marketing mai eficiente, dobândirea unei identități vizuale și promovarea prin intermediul patrimoniului parcului.

Acest instrument permite managementul conservării în context comercial, pentru a asigura tranziția către utilizarea durabilă a resurselor în ariile naturale protejate, a stabili și promova valoarea naturii pentru economia locală și a operaționaliza modelele de activități economice bazate pe natură în interiorul parcului natural.

SITUL NATURA 2000 CIOCĂNEȘTI, ROMANIA

WWF-Romania și Outlying Cycling Romania au creat 5 noi trasee de cicloturism pentru iubitorii aventurilor pe două roți. Nu departe de București, la doar o oră și jumătate de mers cu mașina, bicicliștii pasionați de natură vor descoperi trasee care traversează una dintre cele mai importante arii naturale protejate, situate în județul Călărași, Ciocănești Dunăre.

Zona este unică datorită bogăției speciilor specifice zonelor umede. Există o multitudine de lacuri, mlaștini, zone de pescuit în care turiștii pot face popasuri: arii naturale importante, obiective culturale (atelieri meșteșugărești, producători locali, dar și muzee, case memoriale etc).

Având lungimi și grade de dificultate diferite în funcție de experiența și de timpul disponibil al ciclistului, traseele pot fi parcurse în una sau în 2-3 zile. În zonă sunt păstrate meșteșuguri vechi de sute de ani: fierării, atelieri de tâmplărie și sculptură în lemn etc., iar producătorii locali le pot oferi turiștilor produse realizate în gospodăriile proprii, cu resurse 100% naturale: legume, fructe, lactate, dulceturi, miere.

Pe bicicletă spre o experiență culturală complexă

Deoarece nici o experiență pe două roți nu e completă fără cunoașterea patrimoniului cultural oferit de locurile vizitate, cele 5 trasee de la Ciocănești sunt presărate pe tot parcursul lor cu biserici, mănăstiri, muzee sau case memoriale.

Cicliștii sunt încurajați să viziteze ruinele curții brâncovenești (Siliștea-Obilești), Muzeul Civilizației Gulmenița, Muzeul Dunării de Jos (Călărași). Fie că mergeți într-o excursie de o zi cu familia, fie că alegeți să petreceți câteva zile cu prietenii pe rutele sălbatice care-și au punctul de plecare și sosire la Ferma Piscicolă Ciocănești, veți avea garantat o experiență culturală completă ce vă va ajuta să înțelegeți mai bine comunitatea locală și să vă reconectați cu natura.

PARCUL NAȚIONAL TRIGLAV, SLOVENIA

PUNCT MOBIL VERDE O plimbare gratis și fără emisii poluante

Cu noile sale produse turistice integrale, dezvoltate în cadrul proiectului LENA, regiunea Gorenjska a primit prima sa e-ricșă, triciclu electric. Utilizarea ricșei electrice în regim experimental promovează dezvoltarea mobilității durabile în siturile Natura 2000.

Ricșa electrică îndeplinește funcția de e-transport în aria Natura 2000 Bohinj și în zonele urbane Kranj și Škofja Loka, promovând astfel mobilitatea durabilă, în special e-ciclismul, în ariile naturale protejate și urbane.

GHIZI DUNĂRENI

În 6 țări au avut loc sesiuni de formare a ghizilor turistici pentru zona Dunării și a afluenților ei - "Ghizi Dunăreni". În cadrul activității pilot, doi reprezentanți din Gorenjska au obținut titlul de formatori de ghizi în regiunea Dunării, în timp ce 15 participanți au absolvit cu succes cursurile regionale de formare. Instruirile pentru ghizi în regiunea Dunării, care au totalizat 80 de ore, s-au desfășurat în diferite locuri din Gorenjska și au acoperit diferite module de interpretare a patrimoniului și dezvoltare durabilă. Cursanții au dobândit cunoștințe de interpretare inovatoare și de antreprenariat în turismul responsabil.

Prin cursurile organizate ia naștere o rețea de "ghizi ai Dunării", care are drept scop să evidențieze, printre altele, importanța patrimoniului natural și cultural, conservarea și interpretarea lui.

RECOLTAREA DURABILĂ A PLANTELOR SPONTANE ÎN ARIILE PROTEJATE

Ca rezultat al activității pilot din cadrul proiectului LENA, Parcul Național Triglav a integrat standardul FairWild în standardul noii Mărci de Calitate a Parcului. Standardul stabilește reguli de recoltare durabilă a plantelor spontane, pentru specii selectate din zonele tampon ale ariilor naturale protejate.

ORAȘUL TÜTTLINGEN, GERMANIA

Ghizi Dunăreni și E-Hubs

Pentru rețeaua de e-hub factorii interesați s-au reunit la o conferință regională pe tema "Bicicletele electrice și turismul". În parcul peisagistic "Young Danube/Tânăra Dunăre" s-a putut instala o rețea continuă formată din 10 stații de încărcare a bicicletelor electrice, conectate la itinerariile în natură, între izvoarele Dunării din Donaueschingen și orașul Sigmaringen aflat la 100 km distanță. S-a urmărit să existe câte o stație de încărcare în fiecare localitate din parcul peisagistic.

Cele zece stații de încărcare au fost amplasate în regiune pe o rază de 30 de kilometri conform unui triplu principiu: Bicicleta are nevoie de energie * Corpul are nevoie de hrană * Creierul are nevoie de relaxare. Utilizarea bicicletelor electrice le permite oamenilor nu numai să călătorească pe cel mai plat teren de-a lungul văii Dunării, ci și să exploreze locuri mai puțin vizitate de pe platoul cu altitudine mai mare. Itinerariile în natură permit accesul la situri naturale, la locuri unde se pot cumpăra produse locale și la obiective turistice aflate în afara rutei danubiene Velo 6, care este foarte frecventată.

De asemenea, au fost instruiți 15 Ghizi Dunăreni din Germania. Astfel, în primăvara anului 2019 s-au organizat două sesiuni de formare de câte o săptămână. Una dintre ele a avut loc într-un decor urban, în orașul Ulm, iar cealaltă s-a desfășurat în mediul rural al parcului peisagistic Tuttlingen Möhringen. Toți participanții au dezvoltat produse turistice pentru a valorifica natura și cultura tânărului fluviu Dunărea, atrăgând atenția asupra valorii ariilor naturale protejate și creând o experiență de neuitat.

ACȚIUNI PILOT ÎN JURUL PRODUCȚIEI DE DANUBE SOYA, SERBIA

În Serbia s-au desfășurat acțiuni pilot în trei zone pilot din regiunea Dunării: Gornje Podunavlje, Deliblato Sands și Fruska Gora. Pe anumite suprafețe selectate s-a cultivat Danube Soya în urma unor acțiuni ce au susținut obiectivele proiectului LENA:

- Acțiunile pilot de agricultură durabilă au avut drept rezultat transferul de cunoștințe în materie de bune practici în producția durabilă de soia, precum și demonstrații practice în fața a peste 500 de fermieri și factori interesați locali plasați de-a lungul întregului lanț valoric, cu ocazia Zilelor Câmpului organizate la Gornje Podunavlje.
- S-au organizat ateliere pe tema plantelor spontane în regiunile Fruska Gora și Delibla-

to Sands cu sprijinul partenerului din proiect WWF Ungaria Programul Trafic, ce au avut ca rezultat schimbul de cunoștințe legate de bunele practici în materie de recoltare durabilă a MAP în ariile protejate.

- Cursurile de formare a Ghizilor Dunăreni au fost absolvite cu succes de 15 ghizi turistici locali din Gornje Podunavlje și Fruska Gora, care au devenit parte a Rețelei de Ghizi Dunăreni ce susține turismul responsabil și durabil de-a lungul Dunării, cu respectarea patrimoniului natural și cultural, precum și conservarea și interpretarea lui.
- Mai mult decât atât, a luat naștere o cooperare transnațională în materie de furnizare durabilă de soia și lanțuri de valoare, prin interacțiuni de învățare cu regiunea Vukovar Srijem, ceea ce a avut drept rezultat generarea de cunoștințe, cooperarea instituțională între parteneri și factorii interesați respectivi, precum și capacitatea regiunilor pilot de a crea lanțuri valorice durabile cu posibilități de acces la piețe cu valoare adăugată.

CONTACT

DIANA ANDREEVA | PROJECT MANAGER

Echipa Schimbări Climatice și Economia Verde
WWF Bulgaria | 19B, Tsar Boris III Blvd. (Allianz building),
Floors 4 and 5, 1612 Sofia, Bulgaria
Tel.: +359 2 950 5040
E-mail: npapazova@wwfdcp.bg
www.wwf.bg

Website

<http://www.interreg-danube.eu/approved-projects/lena>

Facebook

<https://www.facebook.com/lenadanube/>

The Project LENA - Local Economy and Nature Conservation in the Danube Region is co-funded by the European Regional Development Fund (ERDF) and the Instrument for Pre-Accession Assistance II (IPA II).

Photo: Alexander Ivanov

